

Raiffeisen Bank S.A.

Raportul Directoratului
31 Decembrie 2012

Referitor la situatiile financiare intocmite in
concordanta cu Standardele Internationale
de Raportare Financiara stabilite de
Uniunea Europeana

**RAPORTUL DIRECTORATULUI REFERITOR LA SITUATIILE
FINANCIARE CONSOLIDATE
31 DECEMBRIE 2012**

1. DESCRIEREA GRUPULUI

Raiffeisen Bank S.A. este o banca universala, de top, pe piata romaneasca, oferind o gama completa de produse si servicii de calitate superioara. Raiffeisen Bank S.A. opereaza de la 1 Iulie 2002, in urma fuziunii ce a rezultat din absorbtia Raiffeisen Bank Romania de catre Banca Agricola Raiffeisen SA. prin emisiune de actiuni. Fuziunea dintre cele doua banci s-a realizat la 30 iunie 2002 pentru a eficientiza operatiunile Grupului Raiffeisen in Romania.

Banca detine o participatie in proportie de 99,99% in cadrul Raiffeisen Capital and Investment S. A., companie care furnizeaza servicii specifice bancilor de investitii si servicii de intermediere de valori mobiliare pentru clienti interni si externi, o participatie in proportie de 99,99% in cadrul Raiffeisen Asset Management S.A., o societate de administrare a fondurilor de investitii lansate de Grupul Raiffeisen, precum si in cadrul Raiffeisen Services S.R.L. (participatie a Raiffeisen Capital Investment S.A. in proportie de 100%), o companie ce ofera servicii financiare exceptand serviciile prestate pe pietele de capital.

Grupul a consolidat situatiile financiare ale subsidiarelor sale in conform IAS 27, "Situatii financiare consolidate si individuale".

Grupul detine actiuni in cadrul urmatoarelor asocieri in participatiune:

- Actiuni in proportie de 50% in cadrul Raiffeisen Leasing IFN S.A.
- Actiuni in proportie de 50% in cadrul ICS Raiffeisen Leasing S.R.L.din Republica Moldova detinuta 100% de Raiffeisen Leasing IFN S.A.
- Actiuni in proportie de 33,32% la Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., entitate dedicata exclusiv activitatii de economisire-creditare.

Grupul a consolidat situatiile financiare ale asocierilor in participatie in concordanta cu IAS 31, "Interese in asocierile in participatie" utilizand metoda consolidarii proportionale.

2. STRATEGIA RAIFFEISEN BANK ROMANIA

Ca banca de succes, Raiffeisen Bank S.A. isi ajuta clientii sa reuseasca, oferindu-le solutii financiare ce raspund multiplelor nevoi financiare ale acestora, si sa dezvolte relatii profitabile pentru ambele parti. Cautam sa aducem valoare clientilor nostri oferindu-le solutii simple si comode orientate spre client. Oferim recomandari diferitelor segmente de clienti, prin instrumente de consiliere si servicii de consultanta. Oferim servicii intr-un mod avantajos prin intermediul tehnologiei si al personalului binevoitor. Reusim impreuna prin promovarea unei culturi care se bazeaza pe reusite, disciplina si competenta.

3. PERFORMANTA ACTIVITATII GRUPULUI IN 2012

Valoarea totala a activelor Grupului a ajuns la sfarsitul lui 2012 la valoarea de 24 mld RON, inregistrand o usoara scadere de 1% in comparatie cu valoarea de 24,3 mld RON de la sfarsitul anului 2011. Grupul a realizat in 2012 un profit net de 397 mn RON (428 mn RON in 2011), o performanta remarcabila, datorata mentinerii unei baze stabile de venituri atat din activitatea de creditare, cat si din cea de investitii, dar si a cresterii eficientei la nivel de grup, in conditiile unor cheltuieli mai mari cu provizioanele.

3.1. ELEMENTELE SEMNIFICATIVE ALE PERFORMANTEI

a) Active

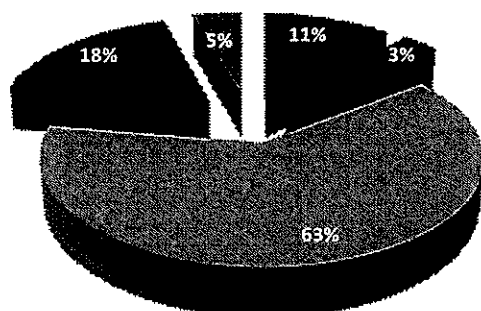
	31 Decembrie 2012 RON '000	31 Decembrie 2011 RON '000
Active		
Numerar si echivalente de numerar	4.330.300	4.046.907
Active financiare detinute pentru tranzactionare	501.565	274.446
Derivative detinute pentru managementul riscului	12.746	8.952
Credite si avansuri acordate bancilor	783.108	704.310
Credite si avansuri acordate clientilor	15.104.069	14.844.037
Titluri de valori	2.735.871	3.806.203
Participatii	32.399	43.210
Creante privind impozitul pe profit curent	192	3.130
Imobilizari corporale	223.530	273.994
Imobilizari necorporale	103.691	112.029
Creante privind impozitul amanat	3.785	2.294
Alte active	191.065	155.299
Total active	24.022.321	24.274.811

b) Datorii si capitaluri proprii

	31 Decembrie 2011 RON '000	31 Decembrie 2010 RON '000
Datorii		
Datorii financiare detinute pentru tranzactionare	78.266	47.580
Derivative detinute pentru managementul riscului	11.336	8.214
Depozite de la banci	167.261	1.276.093
Depozite de la clienti	16.982.139	17.148.273
Credite de la banci si alte institutii financiare	3.075.359	1.877.465
Datorie privind impozitul pe profit curent	16.372	18.240
Datorii subordonate	221.674	595.823
Provizioane	45.433	41.181
Datorie privind impozitul amanat	33.806	28.294
Alte datorii	529.005	528.633
Total datorii	21.160.651	21.569.796
Capitaluri proprii		
Capital social	1.200.000	1.200.000
Rezultat reportat	1.521.042	1.387.158
Alte rezerve	140.628	117.857
Total capitaluri proprii	2.861.670	2.705.015
Total datorii si capitaluri proprii	24.022.321	24.274.811

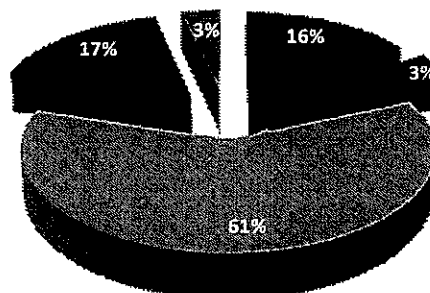
Dupa cum se poate observa in graficul de mai jos, expansiunea activitatii de creditare s-a realizat in principal prin intermediul creditelor si avansurilor acordate clientilor:

Structura activelor- 2012

- Titluri de valoare
- Credite si avansuri acordate clientilor
- Alte active

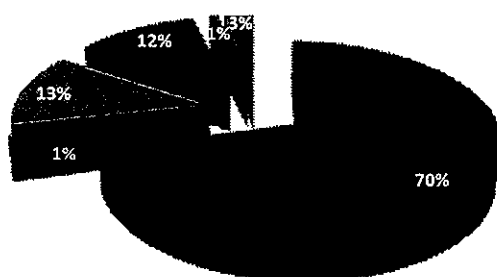
Structura activelor- 2011

- Credite si avansuri acordate bancilor
- Numerar si echivalente de numerar

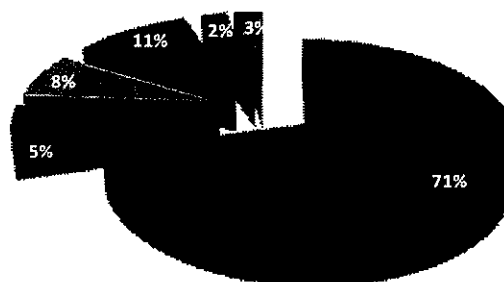
Structura datoriilor nu a suferit modificari substantiale de la o perioada la alta, componentele sale reflectand o crestere echilibrata:

Structura datoriilor - 2012

- Depozite de la clienti
- Credite de la banci si alte institutii financiare
- Datorii subordonate

Structura datoriilor - 2011

- Depozite de la banci
- Capitaluri proprii
- Alte datorii

c) Evolutia creditelor si depozitelor este prezentata mai jos :

<i>Milioane RON</i>	31 Decembrie 2012	31 Decembrie 2011
Credite si avansuri acordate clientilor	15.104	14.844
Depozite de la clienti	16.982	17.148

Activitatea de creditare a avut o evolutie stabila in anul 2012, in usoara crestere cu 1,75% in comparatie cu anul precedent. Practic Grupul reuseste sa-si conserve portofoliu de credite, in conditii dificile de piata. Depozitele clientilor s-au mentinut de asemenea relative constante, cu o scadere de doar 1%; aceste evolutii au influentat Rata¹ credite/depozite, care a inregistrat un nivel de 89% la sfarsitul lui 2012 (fata de 87 % in 2011).

Impartirea pe valute si pe segmentele de clienti este prezentata mai jos:

<i>Milioane RON</i>	31 Decembrie 2012		31 Decembrie 2011	
	Corporate	Retail	Corporate	Retail
Credite si avansuri acordate clientilor	5.789	9.315	5.862	8.982
LCY	2.971	4.780	2.913	4.463
FCY	2.818	4.535	2.949	4.519

Cresterea volumului de credite acordate clientilor a fost posibila datorita rezultatelor bune ale activitatii de creditare a clientilor de tip retail, cu o crestere de 3,7% de la an la an. Strategia ramane de concentrare asupra relatiei cu clientii de casa si de finantare a IMM-urilor prin produse eficiente din punct de vedere al consumului de capital. Segmentul corporate a scazut cu 1% pe portofoliul de credite; volumele noi s-au acordat pentru active de calitate buna, cu consum scazut de capital.

	31 Decembrie 2012		31 Decembrie 2011	
	Corporate	Retail	Corporate	Retail
Depozite de la clienti	5.914	11.068	6.604	10.544
LCY	3.290	6.157	3.676	5.868
FCY	2.624	4.911	2.928	4.676

¹ Calculata ca raport intre Creditele si avansurile acordate clientelei nete de provision si Depozitele de la clienti

Segmentul Retail a avut o contributie pozitiva in evolutia depozitelor de la clienti, inregistrand o crestere de 5%. Depozitele clientilor Corporate au inregistrat o scadere de 11%, ca urmare a fluctuatiilor depozitelor pe termen scurt. In ceea ce priveste distributia pe valute, s-a inregistrat o scadere de 1% atat pentru depozitele in moneda locala cat si pentru cele denumite in valuta.

d) Capitaluri proprii

Capitalurile proprii au avut o valoare totala de 2.862 mil. RON (cu includerea profitului net aferent 2012) in crestere cu 5,8 % in comparatie cu 2011.

e) Componentele principale ale contului de profit si pierdere

<i>In RON mii</i>	2012	2011
Venituri din dobanzi	1.741.392	1.629.109
Cheltuieli cu dobanzile	(597.219)	(563.898)
Venituri nete din speze si comisioane	576.246	619.249
Venituri nete din tranzactionare	229.315	207.104
Cheltuieli operationale	(686.470)	(702.959)

Baza de venituri s-a mentinut constanta, pe fondul eforturilor considerabile de utilizarea optima a capitalului si a migrarii catre canalele de tranzactionare electronice.

Veniturile operationale inainte de cheltuielile cu provizioanele au ramas relativ la acelasi nivel fata de perioada precedenta, in ciuda deprecierii cursului de schimb, cu o contributie pozitiva a veniturilor din activitatea de baza (dobanzi si comisioane) generate de cresterea bazei de volume medii de credite cu clientii. Activitatea de trezorerie a contribuit la evolutia buna a rezultatelor, aceasta reprezentand 13% din veniturile grupului. Totusi, cheltuielile cu provizioanele au crescut semnificativ de la an la an, afectate si de reevaluarea in scadere a garantiilor.

Cheltuielile operationale sunt monitorizate indeaproape, iar initiativele privind reducerile de costuri implementate pe parcursul lui 2012 au determinat scaderea acestora cu 1 %.

Profitul net

Profitul net a atins 397 mil. RON, cu 7% mai putin fata de anul precedent, in principal pe fondul cresterii cu 69% a cheltuielilor cu provizioanele.

3.2. PRINCIPALII INDICATORI FINANCIARI

Performantele si pozitia financiara pot fi sumarizate prin intermediul urmatoarelor indicatori:

- **Rata rentabilitatii activelor²** a scazut la 1,64 % in 2012 fata de 1,84% in 2011, pe fondul scaderii profitului net
- **Rata rentabilitatii capitalului³** a scazut la 14,25% fata de 16,65% in 2011, influenta venind din scaderea profitului net
- **Cheltuiala cu provizioanele** pentru deprecierea activelor financiare raportata la venitul net din dobanzi⁴ s-a deteriorat, ajungand la 30,61% de la 19,43%, pe fondul cresterii cheltuielilor cu provizioanele.
- **Marja neta din dobanzi⁵** - in 2012 marja neta din dobanzi a crescut la 5,45% (de la 4,86% in 2011), in principal datorita volumului mare de credite originare in a doua jumatate a anului 2011 (cu efecte pozitive in veniturile din dobanzi pe tot parcursul anului 2012) si a raportarii utilizand rata efectiva a dobanzii.

3.3 CLIENTI SI DISTRIBUTIE

In 2012, Raiffeisen Bank a reusit cresterea bazei de clienti cu 60.000, avand in prezent aproximativ 2 milioane de persoane fizice, 105.000 IMM-uri si 7.500 de companii.

Raiffeisen Bank a scazut numarul agentiilor in 2012, ajungand la 525 de unitati (fata de 543 in 2011). Reteaua de ATM-uri a ajuns la peste 1.100, in timp ce reseaua de EPOS-uri s-a extins pana la aproximativ 11.000 unitati. Numarul cardurilor de credit si debit emise a crescut in 2012 cu 14,3%.

4 SUBSIDIARE

Servicii de Investitie si Brokeraj

Raiffeisen Capital & Investment (RCI), societatea de investitii a grupului Raiffeisen in Romania, este o companie de top in ceea ce priveste activitatea de brokeraj si oferte publice. Inca de la data infiintarii, din anul 1998, Raiffeisen Capital & Investment a fost extrem de activa pe piata locala si a fost implicata intr-o varietate de tranzactii care s-au diversificat continuu. Raiffeisen Capital & Investment s-a evidenciat prin solutiile inovatoare, prin rolul sau de pionier, precum si prin calitatea serviciilor oferite clientilor.

RCI ofera o gama variata de produse si servicii clientilor sai, cum ar fi, dar fara a se limita la:

² Calculata ca Profit Net/Active medii

³ Calculata ca Profit Net/Capital mediu

⁴ Calculata ca raport intre Cheltuiala cu provizioanele pentru deprecierea activelor financiare si venitul net din dobanzi

⁵ Calculata ca Venit net din dobanzi/Active purtatoare de dobanda

1. Intermedierea tranzactiilor cu actiuni si obligatiuni cotate la Bursa de Valori Bucuresti si pe pietele externe;
2. Platforma de tranzactionare online;
3. Servicii de consultanta in investitii;
4. Rapoarte si studii de piata de inalta calitate;
5. Operatiuni de schimb valutar aferente investitiilor pe pietele de capital externe;
6. Colectarea dividendelor aferente investitiilor de pe pietele externe;
7. Servicii de consultanta pentru fuziuni si achizitii;
8. Servicii de consultanta financiara in domeniul ajutoarelor de stat;
9. Planificare strategica ;
10. Restructurare financiara, etc.

RCI combina eficient calitatile unei echipe experimentate de brokeri si traderi ce au asigurat prezenta constanta a firmei in topul intermediarilor de pe piata de capital romaneasca cu expertiza si profesionalismul unei echipe de consultanti, specializati in proiecte avand o complexitate ridicata, in intermediari de oferte publice de toate tipurile, admiteri la tranzactionare si retrageri de la tranzactionare (“squeeze-out”), structurari de tranzactii, private equity, tranzactii de fuziuni si achizitii, etc. Aceste atuuri principale, impreuna cu prezenta la nivel national, prin intermediul retelei de distributie a Raiffeisen Bank, ofera RCI un avantaj competitiv major fata de companiile similare de profil.

RCI este un deschizator de drumuri fiind prima si singura societate de servicii de investitii financiare din Romania care a executat o tranzactie de tip Accelerated Bookbuilding (i.e. plasament privat accelerat – intr-o singura zi) in noiembrie 2012, o tranzactie de vanzare in lipsa acompaniata de un imprumut de actiuni (martie 2011) si prima companie care tranzactioneaza pe conturi globale toti emitentii cotate la Bursa de Valori Bucuresti si pe piata RASDAQ (incepand cu aprilie 2011), doar trei dintr-o serie lunga de “premiere” pe piata romaneasca in care RCI a fost implicata.

In cursul anului 2012, RCI si-a mentinut pozitia in topul principalelor societati de servicii de investitii financiare active pe Bursa de Valori Bucuresti, din punctul de vedere al valorii totale tranzactionate per total piata, cu tranzactii in valoare de 181 milioane EUR si o cota de piata de 4,28%. In plus, volumul tranzactiilor externe executate in contul clientilor romani a fost de aproximativ 89 mil. EUR in 2012.

Bursa de Valori Bucuresti

<i>Actiuni si instrumente cu venit fix</i>	2012	2011	2010
Volumul tranzactionat (mil EUR)	180,79	300,68	425,11
Cota de piata	4,28%	5,48%	10,13%

Piata externa

<i>Actiuni</i>	2012	2011	2010
Volumul tranzactionat (mil EUR)	88,97	87,49	47,31

RCI este Lead Manager al sindicatului de intermediere a ofertei publice secundare de vanzare de actiuni emise de SNTGN Transgaz SA lansata de Ministerul Economiei prin Oficiul Participatiilor Statului si Privatizarii in Industrie, oferta care ar urma sa se finalizeze in anul 2013.

RCI face parte din sindicatul de intermediere a ofertei publice secundara initiala de vanzare de actiuni emise de SNGN Romgaz SA derulata de Ministerul Economiei prin Oficiul Participatiilor Statului si Privatizarii in Industrie, oferta care ar urma sa se finalizeze in anul 2013.

MANAGEMENTUL ACTIVELOR

Raiffeisen Asset Management, societatea de administrare a investitiilor in grup, a continuat si in anul 2012 sa atraga sume semnificative de la clienti prin intermediul fondurilor de investitii administrate, mentinundu-se in topul celor mai mari administratori de fonduri cu o cota de peste 20% si peste 800 mil euro active (conform statisticilor publicate de Asociatia Administratorilor de Fonduri).

Cresterea activelor a fost sustinuta de fondurile cu plasamente in instrumente purtatoare de dobanda, respectiv Raiffeisen Ron Plus, cu un plus de aproximativ 115 mil lei, Raiffeisen Euro Plus, cu o crestere a activelor administrate exprimata in lei de peste 300 mil lei si Raiffeisen Dolar Plus, cu o crestere a activelor administrate exprimata in lei de 85 mil lei.

Un alt factor care a determinat cresterea semnificativa a activelor in administrare a fost interesul din ce in ce mai ridicat al IMM-urilor pentru aceasta forma de economisire in special datorita randamentelor atractive, flexibilitatii in privinta momentului retragerii sumelor plasate dar si posibilitatii garantarii creditelor cu unitatile de fond detinute. In consecinta, fondul lansat la jumatatea anului 2011, Raiffeisen Ron Flexi, un nou fond conceput special pentru IMM-uri, a atras peste 100 de mil lei in cursul anului 2012.

Rezultatele deosebite obtinute in distributia de fonduri de investitii sunt inca o confirmare a faptului ca forta de vanzari a reusit rapid sa se adapteze noului context de piata in care nevoia clientului este cea mai importanta. Pornind de la asteptarile clientilor, consilierii de clientela ai Raiffeisen Bank au oferit o gama larga de produse, fondurile de investitii reprezentand o atractie speciala atat pentru persoanele fizice cu intentii de economisire-investire, cat si pentru intreprinderile mici si mijlocii dornice sa-si maximizeze randamentul lichiditatilor. Oferta variata de fonduri a permis satisfacerea optiunilor de plasament ale clientilor nu doar in lei, dar si in euro sau dolari. Diferentierea in randul competitorilor s-a datorat pe de-o parte modului adecvat in care au fost transmise catre clienti avantajele fondurilor de investitii, pe de alta parte implicarii active in consilierea acestora pentru optimizarea si administrarea cat mai facila a impozitului pe castig.

Raiffeisen Asset Management este preocupata permanent de inovare in domeniul ei de expertiza si de a aduce noutati pe piata locala, iar pana acum a reusit sa fie:

- prima societate din Romania care a directionat o parte din plasamentele de actiuni catre pietele externe, prin intermediul fondurilor deschise de investitii Raiffeisen Prosper si Raiffeisen Benefit,
- prima si singura care a lansat un fond deschis de investitii cu capital protejat, Raiffeisen Confort si Raiffeisen Confort Seria 2,
- prima si singura societate de administrare a investitiilor care administreaza un fond de pensii facultative, Raiffeisen Acumulare,
- prima societate de administrare care administreaza un fond deschis de investitii cu plasamente in instrumente purtatoare de dobanda denominat in EURO, Raiffeisen Euro Plus
- singura societate de administrare care administreaza un fond deschis de investitii cu plasamente in instrumente purtatoare de dobanda denominat in USD, Raiffeisen Dolar Plus.

ACTIVITATEA DE LEASING FINANCIAR

Raiffeisen Leasing IFN SA este prezenta in Romania inca din iulie 2002 ca urmare a deciziei strategice a Grupului Raiffeisen de a completa pachetul de servicii financiare oferite pe piata romaneasca cu solutii de leasing financiar. Actionarii Raiffeisen Leasing sunt Raiffeisen-Leasing International GmbH cu 50 de procente si Raiffeisen Bank SA cu restul de 50 de procente.

Raiffeisen Leasing ofera servicii de finantare prin leasing financiar pentru companii, respectiv IMM-uri, corporatii, sector public si mai putin persoane fizice. Compania este prezenta in 15 orase principale, avand o acoperire nationala.

In anul 2012 Raiffeisen Leasing a obtinut rezultate superioare anului 2011 desi piata de leasing a inregistrat o evolutie modesta, atingand conform estimarilor Asociatiei Societatilor Financiare (ALB) valoarea de 1,36 mild. Euro, in crestere cu doar 2,25% fata de anul precedent.

Raiffeisen Leasing a avut o cota de piata de 5,52% realizand un numar de 2.197 noi contracte de leasing semnate (cu 11% in crestere fata de 2011), a caror valoare exprimata in pret de achizitie a bunurilor a fost de 75,1 mil. Euro.

Anticipand ca economia va performa extrem de modest, cu impact direct asupra pietei de leasing, Raiffeisen Leasing si-a asumat urmatoarele directii strategice pentru anul 2012:

- Concentrarea pe relatia cu clientul;
- Cresterea numarului de contracte finantate (in ciuda asteptarilor extrem de modeste cu privire la performanta pietei)
- Imbunatatirea managementului de risc
- Optimizarea fluxurilor de lucru
- Dimensionarea adecvata a capacitatii de distributie, in principal prin intermediul canalului bancar
- Cresterea profitabilitatii activelor

Portofoliul Raiffeisen Leasing a atins cifra de 157 mil. EUR la sfarsitul anului 2012. Structura portofoliului a fost urmatoarea:

- Echipamente: 15%
- Vehicule: 65%
- Imobile: 20%

Ca si celelalte societati de leasing Raiffeisen Leasing s-a confruntat in continuare in 2012 cu erodarea portofoliului, cauzata de incheierea contractelor de leasing agreate in anii de boom economic, de un volum semnificativ de rezilieri ale contractelor de leasing si repozesii ale activelor finantate (MicRO, Concefa).

Cu toate acestea obiectivele financiare ale companiei pentru anul 2012 au fost realizate si depasite, situandu-se peste valorile obtinute in 2011:

- Cresterea profitului net (IFRS) la 1,41 mil. EUR
- Cresterea profit net consolidat al grupului de leasing la 2,42 mil. EUR
- Imbunatatirea raportului cost/ venituri cu 4,8%.
- Reducerea costurilor de risc cu 0,3%
- Reducerea NPL cu 7%
- Reducerea costurilor de operare cu 8,5%
- Cresterea numarului de clienti activi cu 3%

Pentru anul 2013 Raiffeisen Leasing isi propune in continuare ca obiectiv principal concentrarea pe relatia cu clientii.

ACTIVITATEA DE ECONOMISIRE- CREDITARE

Raiffeisen Banca pentru Locuinte (RBL) este prima banca de economisire-creditare in sistem locativ din sistemul bancar romanesc, care ofera un produs destinat persoanelor fizice, ce combina etapa de economisire cu cea de creditare. Acest produs permite finantarea proiectelor din domeniul locativ. Clientii pot beneficia de imprumuturi in lei, cu rate ale dobanzii foarte avantajoase, care au variat in anul 2012 de la 4,5% la 11,9% pe an.

Mai mult, pe parcursul fazei de economisire, in plus fata de dobanda de 1,5% sau 3 % pe an oferita de catre banca, clientii pot beneficia si de o prima din partea statului in cuantum de 25% din suma economisita in an, fara sa depaseasca valoarea sau echivalentul a 250 euro pe an.

Indicatorii principali ai bancii la data de 31 Decembrie 2012 sunt: un portofoliu de 177 mii contracte, cu o valoare contractata de 2.598 milioane RON, depozite de la clientela in valoare de 262 milioane RON si total expunere credite in valoare de 54 milioane RON.

In 2012, rezultatele financiare ale bancii au fost pozitive (profit 580.335 RON), confirmand trecerea la etapa de crestere sustenabila a profitabilitatii activitatii de economisire-creditare.

5 MEDIUL ECONOMIC - BANCAR IN 2012

Procesul de recuperare economica a incetinit in 2012, in timp ce scaderea ampla a productiei agricole datorita conditiilor climaterice nefavorabile a limitat si mai mult cresterea PIB real (+0,3%). Cererea externa slaba a afectat negativ exporturile (reducere cu 3,2% in volum) si activitatea companiilor din industria prelucratoare. Astfel, aportul industriei la cresterea economica in anul 2012 a fost unul negativ. Scaderea ampla a productiei agricole a avut o contributie negativa la cresterea economica rezultand intr-o rata de crestere a PIB real si mai mica (+0,2%). Cererea externa slaba a afectat negativ exporturile (reducere cu 2,7% in volum) si volumul productiei companiilor din industria prelucratoare (nivel constant fata de 2011). Astfel, aportul industriei la cresterea economica in anul 2012 a fost apropiat de zero. De asemenea, ritmul de crestere a consumului si investitiilor a inregistrat o tendinta evidenta de incetinire incepand cu lunile de vara. Procesul de recuperare economica a suferit si din cauza nivelului redus (usor negativ) al fluxurilor nete de capitaluri straine catre sectorul privat (companii si banci). Guvernul a continuat procesul de consolidare fiscala in concordanta cu programele negociate cu Fondul Monetar International si Comisia Europeana si a redus deficitul bugetului public de la 4,3% din PIB in 2011 la 2,5% din PIB in 2012.

Nivelul redus al intrarilor de capital strain si tensiunile politice interne au generat presiuni importante de depreciere a monedei nationale. In temeni de medii anuale, leul s-a depreciat cu 5,1% fata de euro in 2012. Deprecierea leului ar fi trebuit sa aiba un impact negativ asupra pozitiei financiare a populatiei si companiilor cu credite in valuta. Ca si aspect pozitiv, pana la sfarsitul anului leul a recuperat cea mai mare parte a pierdeilor suferite ca urmare a disparii tensiunilor politice si a cresterii apetitului investitorilor straini fata de titlurile de stat romanesti.

Conditii climaterice nefavorabile au avut un impact negativ nu doar asupra cresterii PIB real ci si asupra dinamicii preturilor de consum care au crescut cu 5,0% in 2012. Cresterea rapida (+19,2%) a preturilor alimentare volatile (fructe, legume, oua) a avut o contributie pozitiva importanta (1,3 puncte procentuale) la nivelul ratei anuale a inflatiei. Rata ridicata a inflatiei a avut un impact negativ asupra venitului disponibil al populatiei.

Banca centrala a redus rata dobanzii de politica monetara cu 0,75% (de la 6,0% la 5,25%) din decembrie 2011 si pana in martie 2012. In conditiile cresterii incertitudinii din economie, la sfarsitul lunii martie banca centrala a incheiat ciclul de reducerea a ratei dobanzii de politica monetara. Chiar daca a mentinut nemodificata la 5,25% rata dobanzii de politica monetara in perioada aprilie-decembrie, banca centrala a trebuit sa intareasca controlul asupra conditiilor de lichiditate din piata monetara ca reactie la cresterea presiunilor de depreciere a leului si de crestere a ratei inflatiei. In consecinta, ratele ROBOR au crescut in cea de-a doua jumatate a anului (antrenand o crestere usoara si pentru ratele dobanzii la creditele in RON ale companiilor).

In contextul unui mediu economic dificil (crestere economica apropiata de zero, crestere a ratei inflatiei, depreciere a monedei nationale), bancile s-au confruntat cu provocari importante in activitatea lor in 2012. Activitatea de creditare s-a mentinut la un nivel scazut iar ritmul de crestere a soldului creditelor acordate de banci a decelerat gradual pe parursul anului (de la 6,2% an la an in decembrie 2011 la -0,1% an la an in decembrie 2012 daca se face ajustarea pentru evolutia cursului de schimb). Tiparele observate la nivelul activitatii de creditare in anii anteriori (2010-2011) s-au mentinut si in 2012: dinamica creditelor ipotecare si a celor acordate companiilor a fost mai rapida decat cea a creditelor de consum. Daca se fac ajustari pentru dinamica cursului de schimb, atunci soldul total (in lei si valuta) al creditelor ipotecare a crescut cu 8,4% (sustinut de garantiile guvernamentale aferente programului „Prima Casa”) in timp ce soldul total al creditelor acordate firmelor a crescut 1,0% in 2012. Pe de alta parte, soldul total (in lei si valuta) al creditelor de consum s-a redus cu 6,1% in conditiile in care creditele noi nu au reusit sa acopere rambursarile pentru creditele in stoc. Confruntate cu o activitate de creditare redusa, bancile au continuat sa reduca numarul de unitati din retea si numarul salariatilor.

Cresterea creditelor neperformante a ramas o provocare majora pentru sistemul bancar. Creditele neperformante s-au mentinut pe un trend ascendent pe tot parcursul anului ajungand la 18,2% din totalul creditelor la sfarsitul lui 2012 (comparativ cu 14,3% la sfarsitul lui 2011). In conditiile unei recuperari economice foarte modesta in 2011 si 2012, companiile si populatia indatorate nu au reusit sa iti imbunatateasca foarte mult pozitia financiara pentru a face fata cu mai multa usurinta serviciului datoriei. Cu o rata a creditelor neperformante in crestere, volumul provizionelor constituite a ramas important si a avut un impact puternic asupra profitabilitatii sistemului bancar care a inregistrat o pierdere agregata de 476 milioane euro in 2012. Totusi, aceasta evolutie negativa nu a avut un impact foarte puternic asupra ratei de solvabilitate la nivelul sistemului bancar care a ramas ridicata (14,6% la sfarsitul lui 2012, in scadere de 14,9% in 2011).

6. RISCURI

Grupul abordeaza riscul intr-o maniera prudenta, in concordanta cu obiectivele sale de dezvoltare pe termen lung. Functia de management al riscului este independenta de cea comerciala si se concentreaza asupra administrarii urmatoarelor riscuri: risc de credit, risc de piata, risc valutar, risc de lichiditate, risc operational si risc reputational.

Administrarea Riscului

Directoratul Raiffeisen Bank S.A. are raspunderea generala pentru stabilirea si supravegherea cadrului general privind managementul riscului in cadrul Grupului. Directoratul a stabilit sarcinile Comitetului de Active si Pasive (ALCO), Comitetului de Administrarea a Riscurilor Semnificative, Comitetului de Credit si Comitetului de Credite Problematic, care sunt responsabile pentru dezvoltarea si monitorizarea politicilor de administrare a riscului pe ariile pe care le gestioneaza. Toate comitetele raporteaza cu regularitate Directoratului. In plus, Consiliul de Supraveghere isi indeplineste misiunea de supraveghere si control, specifica sistemului dualist de administrare, acoperind si problematica managementului riscului.

Politicile de management al riscului sunt elaborate in vederea identificarii si analizei riscurilor la care este expus grupul, pentru stabilirea unor limite adecvate de risc si a procedurilor de control. Se acorda o atentie deosebita monitorizarii riscurilor si respectarii limitelor definite. Politicile si procedurile de management al riscului sunt revizuite cu regularitate pentru a reflecta schimbarile in evolutia pietei, a produselor si serviciilor oferite. Grupul, prin intermediul proceselor de instruire si de conducere, are ca scop dezvoltarea unui mediu de lucru riguros, in cadrul caruia angajatii sa isi inteleaga bine rolurile si obligatiile profesionale.

Consiliul de Supraveghere, prin Comitetul de Audit este responsabil de monitorizarea conformitatii cu procedurile de management al riscului ale Grupului Raiffeisen. Comitetul de Audit este asistat in exercitarea acestei functii de catre Auditul Intern. Auditul Intern verifica regulat si/sau ad-hoc modul in care sunt respectate in cadrul grupului procedurile si instrumentele de control al riscurilor, rezultatele fiind raportate Comitetului de Audit.

Raiffeisen Bank, a primit aprobarea Bancii Nationale a Romaniei pentru calcularea cerintelor de capital pentru riscul de credit conform abordarii bazate pe modele interne de rating (IRB) incepand cu 1 iulie 2009. Astfel, Banca utilizeaza abordarea bazata pe modele interne de rating pentru portofoliul non-retail.

In ceea ce priveste portofoliul de retail, Banca utilizeaza o abordare standard pentru riscul de credit. In Decembrie 2011, Banca a solicitat Bancii Nationale a Romaniei aprobarea calculului cerintelor de capital pentru riscul de credit conform abordarii avansate bazate pe modele interne de rating (AIRB), solicitarea fiind in curs de aprobare la nivelul BNR.

Pentru riscul de piata, Banca utilizeaza in prezent metoda standard pentru calculul cerintei de capital

Pentru riscul operational, Raiffeisen Bank a primit aprobarea de la Bancii Nationale a Romaniei pentru determinarea cerintei de capital utilizand abordarea standard incepand cu Ianuarie 2010.

Riscul de credit

Grupul este expus la riscul de credit ca rezultat al activitatilor de tranzactionare, acordare de credite si efectuarea de investitii, precum si in cazurile in care actioneaza ca intermediar in contul clientilor sau al tertilor sau de emitere de garantii.

La nivelul Grupului, managementul riscului de credit are la baza supravegherea si aprobarea politicilor de creditare ale subsidiarelor, acolo unde exista, si de asemenea Grupul monitorizeaza riscul de credit la nivelul portofoliului pe baza rapoartelor de expuneri primite lunar de la entitatile din cadrul Grupului. De asemenea, aprobarea expunerilor de credit acordate de subsidiare peste o anumita valoare stabilita pe baza unor documente interne ale grupului este facuta la nivelul Grupului.

Riscul de credit asociat activitatilor de creditare si de leasing este evaluat in concordanta cu politicile de creditare definite pentru diversele categorii de clienti si se monitorizeaza conform procedurilor de creditare dezvoltate in cadrul Grupului.

Riscul de credit asociat activitatilor de tranzactionare si efectuare de investitii este administrat prin intermediul procedurilor de management ale riscului de contrapartida. Acest risc este controlat prin selectarea contrapartidelor care au un profil de risc de credit satisfactor, prin obtinerea de garantii in situatiile in care se considera necesar, prin monitorizarea activitatii contrapartidelor si a evolutiei lor financiare si prin urmarirea incadrarii in limitele de expunere stabilite.

Riscul de piata

Principalele tipuri de riscuri de piata prezente in activitatea Grupului sunt riscul de rata a dobanzii si riscul valutar.

➤ *Riscul de rata a dobanzii*

Grupul este expus la riscul de rata a dobanzii intrucat in bilantul sau exista necorelari intre maturitatile si/sau datele de refixare a dobanzilor activelor si datoriiilor purtatoare de dobanda fixa si/sau variabila.

Expunerile Grupului la modificarile ratelor de dobanda determina activitatile Grupului referitoare la administrarea riscului de rata a dobanzii din bilant. In general, activele purtatoare de dobanda ale Grupului au maturitati sau perioade de refixare a dobanzii mai lungi decat cele ale datoriiilor purtatoare de dobanda, din cauza faptului ca datoriile sunt pe termene mai scurte, fiind reprezentate in principal de depozite de la clienti. Aceasta inseamna ca in cazul unor cresteri neanticipate ale ratelor de piata, este probabil ca marjele de dobanda sa se diminueze, avand in vedere ca depozitele isi reinnoiesc ratele de dobanda mai repede decat creditele.

Grupul administreaza riscul de rata a dobanzii prin modificarea structurii activelor si datoriiilor purtatoare de dobanda cu scopul de a optimiza venitul net din dobanzi in conformitate cu asteptarile sale privind evolutiile viitoare ale dobanzilor. Pentru a realiza acest scop, Grupul utilizeaza un mix de instrumente financiare purtatoare de dobanzi fixe si/sau variabile si controleaza necorelarea dintre maturitatile si/sau perioadele de resetare a dobanzii pentru activele si datoriile purtatoare de dobanda.

➤ *Riscul valutar*

Grupul este expus riscului valutar din cauza tranzactiilor de schimb valutar pe care le realizeaza. Exista de asemenea un risc valutar derivat din structura bilantului, legat de faptul ca activele monetare nete denominate in valute vor avea o valoare mai mica exprimata in RON ca rezultat al aprecierii monedei nationale fata de acele valute si datoriile monetare in valute vor avea o valoare mai mare exprimata in RON ca rezultat al deprecierii monedei nationale fata de acele valute.

Grupul gestioneaza riscul valutar prin modificarea structurii pe valute a bilantului in conformitate cu asteptarile sale in ceea ce priveste evolutia pe termen scurt a cursului valutar.

Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezinta riscul de neindeplinire a obligatiilor de plata asteptate si neasteptate sau de indeplinire a acestora in conditiile unor costuri excesive cu impact negativ in profitabilitatea bancii. Acest risc este inerent in activitatea bancara, fiind un produs secundar al functiei de transformare a maturitatii care are loc la nivelul bancii.

Cadrul de administrare a riscului de lichiditate a jucat un rol determinant in procesul de asigurare a unei lichiditati adecvate si de administrare a profilului de lichiditate pe parcursul anului 2012.

Directoratul defineste strategia de risc de lichiditate a Grupului pe baza recomandarilor facute de catre Directia Trezorerie si Piete de Capital in cooperare cu Aria Risc. Cel putin o data pe an Directoratul aproba limitele aplicabile la nivelul Grupului pentru masurarea si controlul riscului de lichiditate precum si planul de finantare.

Trezoreria este responsabila de administrarea riscului de lichiditate si finantare in conformitate cu strategia si politica de lichiditate a bancii.

Banca are o politica de diversificare a finantarii din punct de vedere a contrapartidelor, produselor si instrumentelor utilizate. Sursa de finantare principala provide din depozitele atrase de la clientii de retail in timp ce sursele atrase de la alti clienti, depozitele si imprumuturile interbancare completeaza structura de finantare. Aceasta diversificare imbunatateste flexibilitatea Grupului in materie de finantare si, in general, diminueaza costul lichiditatii.

Din perspectiva administrarii riscului de lichiditate Grupul are ca obiective asigurarea unui echilibru intre continuitatea finantarii si flexibilitatea data de utilizarea datoriilor cu diferite maturitati precum si asigurarea unui raport adecvat intre creditele acordate si depozitele atrase de la clientela. De asemenea, un alt obiectiv principal este mentinerea unei rezerve de lichiditate care sa-i permita Grupului ca in situatii neprevazute de criza sa isi desfasoare activitatea, pentru o perioada de timp acceptabila, fara sa-si modifice strategia sau modelul de afaceri. Pentru indeplinirea acestor obiective, la nivelul Grupului este implementat un cadrul de administrare a riscului de lichiditate compus din rapoarte de monitorizare, limite stabilite pentru controlul riscului si planuri alternative de finantare.

Principalele instrumentele utilizate pentru monitorizarea riscului de lichiditate sunt:

- mecanismul intern de transfer al preturilor, aplicabil tuturor liniilor de business, care asigura o politica de pret pentru active si passive in concordanta cu riscul de lichiditate generat de fiecare element;
- rapoarte zilnice: ecartul de lichiditate utilizat pentru identificarea necorelarilor dintre maturitatile activelor si pasivelor precum si un raport de tip stress-test generat pentru a determina rezerva de lichiditate necesara;

- sistem de avertizare timpurie: surprinde informatiile ce ar putea indica o vulnerabilitate a pozitiei de lichiditate a bancii provocata fie de factori ce tin de pietele financiare fie de factori interni;
- raport de structura a bilantului: contine indicatori precum echilibrul dintre credite si depozite, concentrarea finantarilor, raportul dintre rezerva de lichiditate si total obligatii;
- raportul statutar: reprezinta un ecart de lichiditate calibrat de autoritatea de supraveghere cu scopul de a monitoriza si controla riscul de lichiditate al bancii.

Riscul operational

Riscul operational reprezinta riscul direct sau indirect de pierdere, rezultat din modul inadecvat de gestionare a proceselor interne, a oamenilor, din sisteme neadecvate sau din evenimente externe (conditii economice, schimbari in mediul bancar, progrese tehnologice, schimbarea legislatiei, etc.). Aceasta definitie include riscul legal, dar exclude riscul strategic si riscul reputational.

Riscul legal, ca o componenta a riscului operational, apare ca urmare a neaplicarii sau aplicarii defectuase a dispozitiilor legale sau contractuale, cu impact negativ asupra organizatiei.

Grupul isi propune sa administreze riscul operational pentru a evita inregistrarea de pierderi financiare si reputationale, mentinand in acelasi timp sub control costurile pe produs in contextul unor proceduri de control care sa nu restrictioneze initiativa si creativitatea personalului.

In acord cu cele mentionate mai sus, Grupul foloseste instrumente dedicate administrarii riscului operational: colectarea incidentelor de risc operational, indicatori cheie, evaluarile riscului, analiza de scenarii.

Riscul de conformitate

Riscul de conformitate este riscul ca o institutie de credit sa suporte sanctiuni prevazute de cadrul de reglementare, sa inregistreze pierderi financiare semnificative sau afectarea reputatiei, ca urmare a neconformarii acesteia cu prevederi ale cadrului de reglementare, ale normelor si standardelor proprii, precum si ale codurilor de conduita stabilite de pieta sau industrie, aplicabile activitatii sale.

Scopul activitatii de conformitate este de a promova inalte standarde etice si morale, bazate pe respectarea legislatiei, a reglementarilor Bancii Nationale a Romaniei, a reglementarilor Grupului si a regulamentele interne si de a monitoriza punerea in aplicare a legislatiei in vigoare si a standardului Grupului in ceea ce priveste anti-coruptia, conflictele de interese, insider trading, manipularea pietei, prevenirea si combaterea spalarii banilor, finantarii terorismului, implementarea sanctiunilor financiare internationale si combaterea fraudei bancare. In conformitate cu cele mentionate mai sus, Group Compliance a emis o Matrice pentru evaluarea riscului de Conformitate, ca instrument principal de masurare a acestui tip de risc.

Matricea Evaluarii Riscului de Conformitate este formata din opt categorii principale: Codul de Conduita, Politica Anticoruptie, Prevenirea si Combaterea Spalarii de Bani, Sanctiuni Financiare, Tranzactiile Angajatilor si Abuzul de Piata, Standarde cu privire la Produsele Investitionale, Raportare (interna, externa), Frauda.

In anul 2012, in urma evaluarii riscului de conformitate pentru RBRO, a reiesit ca acesta este scazut.

Acest Raport a fost analizat si aprobat de Directoratul Raiffeisen Bank S.A. in sedinta din 11 martie 2013.

Steven van Groeninge

Presedinte Directorat

Raiffeisen Bank S.A.